

הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק ח

א. הלוקח בהמה לזבחי שלמים, וחיה לבשר תאונה, ממי שאינו תגר, ואינו מדקדק יצא העור לחלין, אפלו היו דמי העור מרבין על דמי הבשר; אבל הלוקח מן התגר, לא יצא העור לחלין.

ב. וכן הלוקח כדי יין סתומות, מקום שדרךם להמכר סתומות, ממי שאינו תגר יצא הקנקן לחלין; לפיכך צריך המוכר לפתח ראשי הכדים, כדי שלא יצא הקנקן לחלין. ואם רצה להחמיר על עצמו, ולמכר במדה יצא הקנקן לחלין.

ג. לקחן פתוחות או סתומות, במקום שדרךן להמכר פתוחות, או שלקח מן התגר שמדקדק במכירתו לא יצא הקנקן לחלין.

ד. לקח סלי תאנים וענבים עם הכלי, לא יצאו דמי הכלי לחלין. לקח אגוזים ושקדים וכיוצא בהן, יצאו קלפיהן לחלין. לקח חותל תמרים, יצא החותל לחלין. קפה שלתמרים אם דרוסות, יצאו הקפות לחלין; ואם אינן דרוסות, לא יצאו הקפות לחלין.

ה. מי שהיה לו יין שלמעשר שני, והשאל קנקניו לאותו מעשר אף על פי שסתם את פיהם, לא קנה המעשר את הקנקנים. כנס את היין לתוכן סתם אם קרא שם ועשהו מעשר עד שלא סתם את פיהם, לא קנה מעשר; ואם משסתם, קרא שם ועשהו מעשר קנה מעשר את הקנקן.

ו. הפקיד לתוך הקנקן רביעית חלין, או שפנס לתוכן שמן או חמץ או ציר ודבש שלמעשר שני סתם בין משסתם בין עד שלא סתם, לא קנה מעשר את הקנקנים.

ז. צבי שלקחו בכסף מעשר, ומת יקבר בעורו; לקחו חי, ושחטו, ונטמא הרי זה יפדה כשאר פרות מעשר שנטמאו.

ח. המניח דינר שלמעשר שני, להיות אוכל כנגדו עד שיצא לחלין, והיה הדינר יוצא בעשרים מעה, אכל עליו בעשר מעין, והוזלו המעות לאחר זמן, והרי הדינר יוצא בארבעים מעה צריך לאכל עליו בעשרים מעה, ואחר כך יצא לחלין; הוקרו המעות, והרי הדינר יוצא בעשר מעין אוכל עליו בחמש מעין, ואחר כך יצא לחלין.

ט. הלוקח פרות בסלע שלכסף מעשר, ומשך הפרות, ולא הספיק לתן הסלע, עד שהוקרו הפרות ועמדו בשתיים הרי זה מפריש עליהן סלע בלבד: שנאמר "ונתן את-הכסף, וקם לו" (ראה ויקרא כז, יט; ויקרא כז, כג), בנתינת הכסף קונה; והשכר למעשר.

י. משך פרות בשתי סלעים, ולא הספיק לתן המעות, עד שהוזלו הפרות ועמדו בסלע אינו מפריש עליהן ממעות מעשר שני אלא סלע אחת; ומוסיף עליה סלע שניה מן החלין, ונותן למוכר. ואם היה המוכר עם הארץ, הרי זה מתר לתן לו סלע שניה ממעות מעשר שני שלדמאי.

יא. נתן לו סלע שלמעשר, ולא הספיק למשך את הפרות, עד שעמדו בשתיים מה שפדה פדה, והדין ביניהן; נתן לו שתי סלעים שלמעשר, ולא הספיק למשך את הפרות, עד שחזרו

להיות בסלע מה שפדה פדה, ומדת הדין ביניהם: שמעשר שני, פדיתו היא משיכתו.

יב. מי שהיו לו פרות חלין בירושלים, והיו לו מעות מעשר שני חוץ לירושלים אומר הרי המעות ההם מחללין על הפרות האלו, ויאכל הפרות שם בטהרה; ויצאו אותן המעות לחלין במקומן.

יג. היו לו מעות מעשר בירושלים, ויש לו פרות חוץ לירושלים אומר הרי המעות האלו מחללין על הפרות ההם, ויצאו המעות לחלין; ויעלו הפרות, ויאכלו בירושלים: שאינו צריך להיות המעות והפרות במקום אחד, בשעת החלול.

יד. מי שהיו לו מעות מעשר בירושלים, וצרך להם, ויש לחברו פרות חלין שרוצה לאכלן אומר לחברו, הרי המעות האלו מחללין על פרותיה: ונמצאו אותם הפרות לקוחין בכסף מעשר, ויאכל אותם חברו בטהרה; ולא הפסיד כלום, ויצאו המעות לחלין.

טו. במה דברים אמורים, בשהיה חברו בעל הפרות חבר שאין מוסרין פרות מעשר שני שלודאי אלא לחבר; לפיכך אם היו המעות שלדמאי, אומר פן אף לעם הארץ. ומתר לחלל מעשר שני על פרות עם הארץ, ועל מעותיו; ואין חוששין להם שמא שלמעשר שני הם.

טז. המניח דינר שלמעשר להיות אוכל כנגדו והולך פיון שאכל עליו עד שלא נשאר ממנו אלא פחות מפרוטה, יצא לחלין. במה דברים אמורים, בשלדמאי; אבל בשלודאי לא יצא לחלין עד שישאר ממנו פחות משווה פרוטה אחר שמוסיפין את החמש, כגון שנשאר ממנו פחות מארבעה חמשי פרוטה.

יז. טמאים וטהורים שהיו אוכלין או שותין כאחד בירושלים, ורצו הטהורים להיותן אוכלין מעשר שני שלהם מניחין סלע שלמעשר שני, ואומרים, כל שהטהורין אוכלין ושותין, סלע זו מחללת עליו; ותצא הסלע לחלין: שהרי אכלו ושתו בשווה בטהרה ובלבד שלא יגעו הטמאים במאכל, שלא יטמאוהו.

הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק ט

א. נטע רבעי הרי הוא קדש, שנאמר "ובשנה, הרביעת, יהיה, כל-פריו קדש הלולים, לה'" (ויקרא יט, כד); ודינו להאכל לבעליו בירושלים, כמעשר שני. וכשם שאין מעשר שני בסוריה, כך אין נטע רבעי בסוריה. ובנטע רבעי הוא אומר "ואיש את-קדשיו, לו יהיו" (במדבר ה, י) שאין לך קדש שלא נתפרש דינו בתורה למי הוא, חוץ מנטע רבעי.

ב. הרוצה לפדות נטע רבעי, פודה כמעשר שני; ואם פדהו לעצמו, מוסיף חמש. ואין פודין אותו, עד שיגיע לעונת המעשרות שנאמר "להוסיף לכם, תבואתו" (ויקרא יט, כה), עד שיעשה תבואתו; ואין פודין אותו במחבר, כמעשר שני. והרי הוא ממון גבוה, כמעשר; לפיכך אינו נקנה במתנה, אלא אם נתנו בסר. ודינו בשאר הדברים, לענין אכילה ופדיה כמעשר.

והפודה כרם רבעי רצה, פודהו ענבים, רצה, פודהו זין; וכן הזיתים. אבל שאר פרות, אין משנין אותן מבריתן.

ג. כרם רבעי אין לו שכחה, ולא פאה, ולא פרט, ולא עוללות; ואין מפרישין ממנו תרומה ומעשרות, כשם שאין מפרישין ממעשר שני: אלא כלו עולה לירושלים, או נפדה ויעלו הדמים ויאכלו בירושלים כמעשר.

ד. ענבים שלכרם רבעי התקינו בית דין שיהיו עולין לירושלים מהלך יום לכל צד, כדי לעטר שוקי ירושלים בפרות; ומשחרב בית המקדש, נפדה אפלו סמוך לחומה. ושאר כל הפרות, אפלו בזמן המקדש נפדין סמוך לחומה.

ה. כיצד פדיון נטע רבעי: מניח את הסל על פי שלושה, ואומר כמה אדם רוצה לפדות לו בסלע על מנת שיוציא יציאות השומרים מביתו, והחמרים והפועלים מביתו; ואחר שקוצבין את השער, מניח את המעות, ואומר כל הנלקט מזה מחלל על המעות האלו, משער כך וכך סלים בסלע.

ו. ובשביעית, פודהו בשויו: שאין שם לא שומרים, ולא פועלים; ואם היה הפקר, אין לו אלא שכר לקיטה בלבד.

ז. מי שהיה לו נטע רבעי בשנת השמיטה, שיד הכל שווה צריך לצינו בקוזזות אדמה, כדי שיפירו בו, ולא יאכלו ממנו, עד שיפדו. ואם היה בתוך שני ערלה מצינין אותו בחרסית, כדי שיפרשו ממנו: שאם צינו בקוזזות אדמה שמה יתפרדו שאסור ערלה חמור הוא, שהיא אסורה בהנחה. והצנועין היו מניחין את המעות בשנת השמיטה ואומרים, כל הנלקט מפרות רבעי אלו מחלל על המעות האלו שהרי אי אפשר לפדותו במחבר, כמו שבארנו.

ח. באחד בתשרי, ראש השנה לערלה ולרבעי; ומאימתי מונין לערלה ורבעי, משעת נטיעה. ואינו מונה מראש השנה לראש השנה, אלא שלוששים יום בשנה חשובין שנה והוא שתקלט הנטיעה, קדם השלושים יום; וכמה הוא סתם קליטה, לכל האילנות שתי שבתות.

ט. נמצאת למד, שהנוטע ארבעה וארבעים יום קדם ראש השנה, עלתה לו שנה; ואף על פי כן אין פרות הנטיעה הזאת מתרין בערלה או ברבעי, עד חמשה עשר יום בשבט שהוא ראש השנה לאילן.

י. כיצד: הנוטע אילן מאכל בחמשה עשר באב משנה עשירית ביובל הרי הוא בתוך שני ערלה, עד חמשה עשר בשבט משנת שלוש עשרה; וכל מה שיוציא האילן בתוך זמן זה הרי הוא ערלה, אף על פי שנגמרו לאחר כמה ימים.

יא. ומחמשה עשר בשבט משנת שלוש עשרה ביובל, עד חמשה עשר בשבט משנת ארבע עשרה הוא נטע רבעי; וכל מה שיוציא בתוך זמן זה הרי הוא רבעי, וצריך פדיון. ואם נתעברה השנה, נתעברה לרבעי או לערלה.

יב. נטעו בששה עשר באב משנת עשר לא עלתה לו שנת עשר, אלא הרי הוא ערלה שנת אחת עשרה ושנת שתים עשרה ושנת שלוש עשרה בלה; והרי הוא נטע רבעי מראש השנה שלשנת ארבע עשרה, עד סופה.

יג. נָטַע הַנְּטִיעָה מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ עַד חֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם בַּשָּׁבֹט מוֹנֶה לָּהּ שְׁלוֹשׁ שָׁנִים מִיּוֹם לַיּוֹם לְעֶרְלָהּ, וּמִיּוֹם לַיּוֹם לְרַבְעִי. וְרֵאִיתִי לְגִאוּנִים דְּבָרִים בַּחֲשׁבוֹן עֶרְלָהּ וּרַבְעִי אֵין רֵאוּי לְהֶאֱרִיךְ וּלְהָשִׁיב עָלֶיהָ, וּוְדָא טְעוֹת סוֹפְרִים הֵם; וְהָאֻמַּת כָּבֵר בְּאַרְנוּ דִּרְכָּהּ.

יד. הָעֲלִין, וְהִלּוּלְבִין, וּמִי גִפְנִים, וְהִסְמִדֵּר מִתְרִין בְּעֶרְלָהּ, וּבְרַבְעִי. וְהָעֲנָבִים שֶׁשֶׁדָּפֵן הַקָּדִים וְהַפְּסִידֵן, וְהַחֲרָצִנִּים וְהַזּוּגִין וְהַתֵּמֶד שֶׁלָּהֶן, וְקִלְפֵי רִמּוֹן וְהַנֶּץ שֶׁלּוֹ, וְקִלְפֵי אֶגְזִזִּים, וְהַגִּרְעָנִים אֲסוּרִין בְּעֶרְלָהּ, וּמִתְרִין בְּרַבְעִי; וְהַנוּבְלוֹת, כֻּלָּן אֲסוּרוֹת.

הַלְבוֹת מֵעֵשֶׂר שָׁנִי וְנִטְע רַבְעִי פֶּרֶק י

א. כָּל שֶׁהוּא חַיֵּב בְּעֶרְלָהּ, יֵשׁ לוֹ רַבְעִי, וְכָל שֶׁפְּטוּר מִן הָעֶרְלָהּ, אֵינוֹ חַיֵּב בְּרַבְעִי שֶׁנֶּאֱמַר "שְׁלֹשׁ שָׁנִים, יִהְיֶה לָּכֶם עֲרָלִים לֹא יֹאכֵל. וּבַשָּׁנָה, הָרְבִיעִית, יִהְיֶה, כָּל-פְּרִי קֹדֶשׁ הַלּוּלִים, לָהּ" (ויקרא יט, כג-כד).

ב. הַנוֹטֵעַ אֵילָן מֵאֶכָּל, וְדַעְתּוֹ עָלָיו שִׁיְהִיָּה סִיג לַגָּנָה, אוֹ שֶׁנִּטְעוֹ לְקוּרוֹת הָאֵילָן, לֹא לְפִרוֹתָיו הָרִי זֶה פְּטוּר מִן הָעֶרְלָהּ; נִטְעוֹ לְסִיג, וְחִזּוֹר וְחִשָּׁב עָלָיו לְמֵאֶכָּל, אוֹ שֶׁנִּטְעוֹ לְמֵאֶכָּל, וְחִזּוֹר וְחִשָּׁב עָלָיו לְסִיג כִּיּוֹן שֶׁעָרַב בּוֹ מִחֲשֻׁבַּת חִיּוּב, חַיֵּב. נִטְעוֹ שְׁלוֹשׁ שָׁנִים לְסִיג, וּמִכָּאן וְאֵלָּךְ לְמֵאֶכָּל אֵין לוֹ רַבְעִי: שֶׁכָּל שֶׁאֵין לוֹ עֶרְלָהּ, אֵין לוֹ רַבְעִי.

ג. נִטְע אֵילָן וְחִשָּׁב שִׁיְהִיָּה הַצֵּד הַפְּנִימִי שֶׁלּוֹ לְמֵאֶכָּל וְהַחִיצוֹן לְסִיג, אוֹ שִׁיְהִיָּה הַצֵּד הַתַּחְתּוֹן לְמֵאֶכָּל וְהָעֲלִיּוֹן לְסִיג זֶה שֶׁחִשָּׁב עָלָיו לְמֵאֶכָּל, חַיֵּב בְּעֶרְלָהּ; וְזֶה שֶׁחִשָּׁב עָלָיו לְסִיג אוֹ לְעֲצִים, פְּטוּר: שֶׁהִדְבֵּר תְּלוּי בְּדַעְתּוֹ שֶׁלְנוֹטֵעַ. וְהָעֲלָף חַיֵּב בְּעֶרְלָהּ, הָאֲבִיוֹנוֹת בְּלֶבֶד; אֲבָל הַקְּפִרִיסִין, מִתְּרוֹת.

ד. הַנוֹטֵעַ לְרַבִּים בְּתוֹךְ שָׂדֵהוּ, חַיֵּב בְּעֶרְלָהּ שֶׁנֶּאֱמַר "וְנִטְעָתֶם" (ויקרא יט, כג), אֲפִלּוּ לְרַבִּים. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל; אֲבָל בַּחוּצָה לְאַרְץ, פְּטוּר.

ה. הַנוֹטֵעַ בְּרִשּׁוֹת הָרַבִּים, וְהַנוֹטֵעַ בְּסַפִּינָה, וְהָעוֹלָה מֵאֲלִיו בְּרִשּׁוֹת הַיָּחִיד, וְהַנִּכְרִי שֶׁנִּטְעַב בֵּין לְיִשְׂרָאֵל בֵּין לְעַצְמוֹ, וְהַגְזֵלָן שֶׁנִּטְעַב חַיֵּב בְּעֶרְלָהּ וּבְרַבְעִי.

ו. הָעוֹלָה מֵאֲלִיו בְּמָקוֹם פְּכִשִּׁין, פְּטוּר; אֲפִלּוּ הַנוֹטֵעַ בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ יָשׁוּב, פְּטוּר: וְהוּא שֶׁלֹּא יִהְיֶה עוֹשֶׂה, כְּדִי טְפוּל שֶׁמִּטְפֵּל בְּפִרוֹתָיו עַד שֶׁמִּבְיָאָן לְיָשׁוּב. אֲבָל אִם הָיָה עוֹשֶׂה כְּדִי טְפוּלוֹ, חַיֵּב בְּעֶרְלָהּ.

ז. הַנוֹטֵעַ לְמַצּוֹה כְּגוֹן שֶׁנִּטְעַב אֶתְרוֹג לְלוּלָב, אוֹ זֵית לְמִנְחוּרָה חַיֵּב בְּעֶרְלָהּ. הַקִּדִּישׁ וְאַחַר כֶּךָ נִטְעַב, פְּטוּר מִן הָעֶרְלָהּ; נִטְעַב וְאַחַר כֶּךָ הַקִּדִּישׁ, חַיֵּב בְּעֶרְלָהּ.

ח. הַנוֹטֵעַ בַּעֲצִיץ שֶׁאֵינוֹ נָקוּב, חַיֵּב בְּעֶרְלָהּ אִף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ כְּאַרְץ לְזֶרְעִים, הָרִי הוּא כְּאַרְץ לְאֵילָנוֹת. וְאֵילָן שֶׁנִּטְעוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, חַיֵּב בְּעֶרְלָהּ.

ט. זֶה שֶׁנִּטְעוֹ גוֹיִים עַד שֶׁלֹּא בָּאוּ אֲבוֹתֵינוּ לְאַרְץ, פְּטוּר; אֲבָל מִשֶּׁבָּאוּ לְאַרְץ, אִף מֶה שֶׁנִּטְעוֹ גוֹיִים חַיֵּב שֶׁנֶּאֱמַר "כִּי-תָבֹאוּ

אל-הָאָרֶץ, וְנִטְעָתָם" (ויקרא יט, כג), מְשַׁעַת בִּיאָה. וְגוֹי שֶׁהִרְכִּיב אֵילָן מֵאֵכֶל עַל גְּבִי אֵילָן סָרָק, חֵיב בְּעֶרְלָה. וַיֵּשׁ לְנֹכְרֵי נֹטַע רִבְעִי שָׂאֵם בָּא לְנֶהֱגַ בְּמִצְוָה זוֹ, הָרִי הוּא קֹדֶשׁ כְּנֹטַע רִבְעִי שְׁלִישִׁי־רֶאֶל.

י. אֶחָד הַנּוֹטֵעַ גִּרְעָנָה, אוֹ יַחֲזוֹר מִן הָאֵילָן, אוֹ שֶׁעָקַר אֶת כָּל הָאֵילָן מִמָּקוֹם וְנִטְעוֹ בְּמָקוֹם אַחֵר הָרִי זֶה חֵיב בְּעֶרְלָה, וּמוֹנֶה מְשַׁעַת נְטִיעָתוֹ.

יא. זַעֲזַע אֶת הָאֵילָן וְלֹא עָקְרוֹ, וְאַחֵר כֶּךָ מֵלֹא סְבִיבוֹתָיו בְּעַפְרָא אִם יָכוֹל לַחְיוֹת אֵלּוּ לֹא מֵלֹא סְבִיבוֹתָיו, הָרִי זֶה פָּטוּר; וְאִם לֹא הָרִי זֶה כְּמִי שֶׁעָקַר וְנִטַּע, וְחֵיב.

יב. וְכֵן אֵילָן שֶׁנֶּעְקַר, וְנִשְׁאָר מִמֶּנּוּ בָּאָרֶץ שָׂרֵשׁ אֶחָד, אִפְלוּ כְּמַחֲט שֶׁמִּלְפָּנֶיךָ עָלֶיהָ הָרוּקְמִין אֶת הַשָּׁנִי, וְהַחֲזִירוּ לְמָקוֹמוֹ וְנִטְעוֹ פָּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁיָּכוֹל לַחְיוֹת.

יג. נֶעְקַר כָּלוּ, וְנֶעְקַרְהָ הִסְלַע שֶׁשָּׂרְשָׁיו בָּה עָמוּ, וְחָזַר וְנִטְעוֹ כְּמָה שֶׁהוּא, בְּכָל הָאֲדָמָה שֶׁסְבִיבוֹת שָׂרְשָׁיו אִם יִהְיֶה יָכוֹל לַחְיוֹת מֵאוֹתָהּ אֲדָמָה אֵלּוּ לֹא נִטְעוֹ, הָרִי הוּא כְּמִי שֶׁלֹּא נֶעְקַר; וְאִם לֹא, חֵיב. אֵילָן שֶׁקָּצְצוּ מֵעַם הָאָרֶץ, וְהַחֲלִיף חֵיב בְּעֶרְלָה, וּמוֹנִין לוֹ מְשַׁעַת קְצִיצָהּ.

יד. אֶחָד הַנּוֹטֵעַ, וְאֶחָד הַמְבָרִיךְ, וְאֶחָד הַמְרַכֵּיב חֵיב. כְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשַׁחֲתוֹ בַּד אֶחָד מִן הָאֵילָן וְהַבְּרִיכוֹ בָּאָרֶץ, אוֹ הִרְכִּיבוֹ בָּאֵילָן אַחֵר; אֲבָל אִם מָתַח בַּד אֶחָד מִן הָאֵילָן הִזְקָן וְהַבְּרִיכוֹ בָּאָרֶץ, אוֹ הִרְכִּיבוֹ בָּאֵילָן אַחֵר וְעִיקַר הַבַּד מֵעֶרְהָ בָּאֵילָן הִזְקָן הָרִי זֶה פָּטוּר.

טו. גָּדַל זֶה הַיָּלֵד שֶׁהִבְרִיךְ וַעֲשֶׂה פְרוּת, וְאַחֵר כֶּךָ נִפְסַק עִיקְרוֹ שֶׁהָיָה מֵעֶרְהָ בָּאֵילָן הִזְקָן מוֹנֶה מְשַׁעַת שֶׁנִּפְסַק. וְאוֹתָן הַפְּרוּת מְתָרִין, מִפְּנֵי שֶׁגָּדְלוּ בַּהֲתָר; וְאִם הִנִּיחַן אַחֵר שֶׁנִּפְסַק הָעִיקַר, עַד שֶׁהוֹסִיפוּ בְּמֵאֲתָיִם הָרִי אֵלּוּ אֲסוּרִין.

טז. יָלְדָה שֶׁסְבִכָּה בְּזִקְנָה, וְהָיוּ פְרוּת בְּיָלְדָה אִפְלוּ הוֹסִיפוּ מֵאֲתָיִם הָרִי אֵלּוּ הַפְּרוּת שֶׁלִּילְדָה אֲסוּרִין, שְׂאִין גְּדוּלֵי הַתָּר מֵעֲלִין אֶת הָעִיקַר הָאֲסוּר.

יז. אֵילָן שֶׁהִבְרִיךְ מִמֶּנּוּ בַּד בָּאָרֶץ, וְאַחֵר כֶּךָ נֶעְקַר הָאֵילָן כָּלוּ, וְהָרִי הוּא חוּיָה מִן הַבַּד שֶׁהִבְרִיךְ בָּאָרֶץ נֶעֱשֶׂה אוֹתוֹ אֵילָן כְּאֵלּוּ עֲתָה נֹטַע, וְחֵיב בְּעֶרְלָה; וּמוֹנֶה לְאֵילָן וְלִמָּה שֶׁצִּמַּח מִן הַהִבְרָכָה, מְשַׁעַת שֶׁנֶּעְקַר.

יח. הָרִי שֶׁהִבְרִיךְ בַּד בָּאָרֶץ, וְצִמַּח, וְהִבְרִיךְ בַּד אַחֵר מִמָּה שֶׁצִּמַּח בָּאָרֶץ, וְצִמַּח, וְחָזַר וְהִבְרִיךְ מִן הַשְּׁלִישִׁי, אִפְלוּ הֵן מֵאָה מְעָרִין זֶה בְּזֶה הוֹאִיל וְלֹא נִפְסְקוּ מִן הָעִיקַר הָרִאשׁוֹן, הַכָּל מֵתָר; וְאִם נִפְסַק עִיקַר הָרִאשׁוֹן, מוֹנֶה לְכָל מְשַׁעַת שֶׁנִּפְסַק. וְאֵילָן הַיּוֹצֵא מִן הַגִּזְע, פָּטוּר מִן הָעֶרְלָה; מִן הַשָּׂרְשִׁים, חֵיב בְּעֶרְלָה.

יט. יָלְדָה פְּחוֹת מִטֶּפֶח, חֵיבֶת בְּעֶרְלָה כָּל שְׁנוֹתֶיהָ מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִרְאִית כְּנִטְעָה בֵּת שְׁנָתָה. כְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּנִטְעָה אַחַת, אוֹ שְׁתֵּים כְּנִגְד שְׁתֵּים וְאַחַת יּוֹצֵאָה זָנֵב; אֲבָל אִם הָיָה הַכֶּרֶם כָּלוּ פְּחוֹת מִטֶּפֶח הָרִי זֶה יֵשׁ לוֹ קוֹל, וּמוֹנִין לוֹ כְּדֶרֶךְ שְׁמוֹנִין לְשָׂאֵר הָאֵילָנוֹת.

כ. נוֹטְעִין יַחֲזוֹר שְׁלַעְרָלָה; וְאִין נוֹטְעִין אֲגוּז שְׁלַעְרָלָה מִפְּנֵי

שְׁהוּא פָּרִי, וּפְרוֹת עָרְלָה אֲסוּרִין בְּהֵנִיָּה כְּמוֹ שֶׁפֶּאֶרְנוּ בְּהִלְכוֹת
אֲסוּרֵי מֵאֲכָלוֹת. וְאִם עָבַר וְנָטַע אֶגֶזוֹ שֶׁלְעָרְלָה, הֲרִי הַצּוּמָח
מִתֵּר כְּשֶׁאֵר הָאֵילָנוֹת.

כא. וְכֵן אֵין מְרַכִּיבִין כַּפְּנוֹת שֶׁלְעָרְלָה בְּדִקְלִים, מִפְּנֵי
שֶׁהַכַּפְּנוֹת כַּפְּרִי. עָבַר וְהִרְכִּיב, מִתֵּר: שֶׁכָּל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי
גוּרָמִין, אֶחָד אֲסוּר וְאֶחָד מִתֵּר הֲרִי זֶה הַנִּגָּרֵם מִשְׁנִיָּהֶם מִתֵּר.
לְפִיכֶךָ הַצּוּמָח מִפְּרוֹת עָרְלָה מִתֵּר שֶׁהֲרִי גֵרֵם לוֹ לְצֻמַּח הַפָּרִי
הָאֲסוּר, וְהָאָרֶץ הַמִּתְּרָת.